

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden, delredovisning 2

Försäkringskassan 2026

Datum: 2026-04-27

Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden
S2025/01085

Innehåll

Inledning	1
Polismyndigheten	4
Skatteverket.....	5
Bolagsverket.....	7
Arbetsförmedlingen	8
Försäkringskassan	13
Inspektionen för vård och omsorg.....	17
Pensionsmyndigheten.....	19
Ekobrottsmyndigheten.....	24
Myndigheternas samlade resultat och slutsats.....	27

Inledning

Om uppdraget

Regeringen har gett Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket ett gemensamt uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet och den kriminella ekonomin inom välfärden.

Försäkringskassan är samordnande myndighet och en första delredovisning av hur uppdraget fortlöper lämnades i november 2025. Det här är den andra delredovisningen av uppdraget. Slutredovisning ska lämnas senast den 30 september 2027.

Bakgrund

Organiserad brottslighet i välfärden har vuxit till ett allvarligt samhällsproblem i Sverige. Enligt en ny statlig utredning skattades den kriminella ekonomin till 352 miljarder kronor

årligen i omsättning och 185 miljarder kronor i vinst uttryckt i 2024 års fasta priser.¹ Stora delar av den kriminella ekonomins brottsvinster härrör från skattebrott, bidragsbrott, bedrägerier, avfallsbrottslighet och narkotika.

Det handlar inte längre om enstaka bidragsbrott, utan om kriminella nätverk som systematiskt utnyttjar välfärdssystemen för att tillskansa sig stora summor offentliga medel eller skapa en legitim fasad.

Myndigheternas arbete med uppdraget inom det nationella underrättelsecentret

Arbetet leds av en styrgrupp med representanter från nio myndigheter.² Styrgruppen fattar gemensamt de myndighetsövergripande besluten och ansvarar för en strukturerad informationsöverföring mellan uppdraget och respektive myndighet. Detta säkerställer både en samlad strategisk inriktning och en tydlig förankring i varje organisations ordinarie verksamhet.

Det nationella underrättelsecentret (Nuc)³ har en central roll i genomförandet av uppdraget. Arbetet i regeringsuppdraget utgår från Polismyndighetens lägesbild från november 2025 över gängkriminella.⁴ Polismyndigheten bedömer att ca 17 500 individer är aktivt gängkriminella och att ytterligare ca 50 000 individer bedöms ha koppling till dessa. Dessa utgör populationen som myndigheterna ska genomlysa i regeringsuppdraget. Nuc ansvarar för att operativt ta emot, strukturera och bearbeta populationen som omfattas av uppdraget. En första delpopulation om cirka 17 500 individer har tagits emot från Polismyndigheten och därefter bearbetats för att möjliggöra riktade kontroller utifrån respektive myndighets ansvars- och tillsynsområde. Den återstående delen av populationen (ca 50 000 individer) togs emot av Nuc i mars, och arbete pågår med att bearbeta uppgifter så att myndigheterna kan påbörja kontrollutredningsarbetet för den delen.

Myndigheternas arbete i Nuc omfattar flera delar:

- Personuppgifterna kompletteras med offentliga uppgifter för att både stödja myndigheternas egna kontroller och, genom analyser, identifiera indikatorer på misstänkt brottslighet och nya tillvägagångssätt.
- Det operativa underrättelsearbetet med kontroller sker löpande. Individer som bedöms vara särskilt granskningsvärda och som lämpar sig för myndighetsgemensamt underrättelsearbete utreds inom Nuc.
- En analysplan har tagits fram och ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Det finns också ett operativt forum för att omhänderta frågor om utveckling och förbättringsområden samt status i arbetet. Det fungerar som ett led mellan styrgruppen och Nuc.

Migrationsverket deltar sedan i mars 2026 både i styrgruppen och den operativa arbetsgruppen vid Nuc. Migrationsverket kommer att kontrollera tillstånd inom sitt ansvarsområde och ompröva dessa om förutsättningar uppfylls.

---

¹ Amir Rostami, Hernan Modani, Johan Mellberg och Jesper Roine, *Svarta siffror: En ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattning*, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2026:1 (Stockholm: Åtta45, 2025), https://eso.expertgrupp.se/wp-content/uploads/2024/10/ESO-rapport-2026_1_svarta-siffror_webb.pdf.

² Förutom de åtta myndigheter som fått uppdraget deltar Migrationsverket.

³ I Nationellt underrättelsecentrum (Nuc) finns de 14 myndigheterna som ingår i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet representerade.

⁴ [regeringsuppdrag-2025-lagesbild-over-aktiva-gangkriminella-i-sverige.pdf](#)

Nya arbetssätt och tidiga erfarenheter

Regeringsuppdraget har lett till nya former för samverkan mellan myndigheterna och har ökat förmågan att prioritera arbetet mot organiserad brottslighet. Uppdraget har också bidragit till att myndigheterna gemensamt har utvecklat sin kunskap och tagit fram samt börjat använda nya metoder och datakällor. Tillsammans har vi identifierat gemensamma behov och ökat takten i arbetet mot organiserad brottslighet.

En central aspekt är samverkan över myndighetsgränser samt ett bättre och mer strukturerat informationsutbyte. För att identifiera systematiska risker och mönster behöver de erfarenheter som vi fått i uppdraget tillämpas löpande och integreras i myndigheternas ordinarie verksamhet, snarare än att begränsas till avgränsade populationer eller tillfälliga insatser.

Genom den samlade informationen från myndigheterna har mer träffsäkra utredningar kunnat genomföras. Riktade kontroller mot individer och verksamheter med hög risk för bidragsbrott och annan välfärdsbrottslighet är en central del av detta arbetssätt.

Samtidigt medför uppdraget en alternativkostnad, särskilt i ett initialt skede. Betydande resurser behöver avsättas, vilket riskerar att tränga undan delar av det ordinarie kontroll- och utredningsarbetet. Till skillnad från det löpande kontrollarbetet, där utredningar ofta initieras utifrån tydliga indikationer på fel eller oegentligheter, saknas sådana indikationer i detta uppdrag. Utredningarna blir därmed mer komplexa och tidskrävande.

Trots dessa utmaningar ser vi tydliga fördelar med arbetssättet. Genom samverkan samt målmedvetna och riskbaserade kontroller kan kriminella aktörer i större utsträckning förhindras från att verka inom välfärden, samtidigt som statens medel i högre grad tillfaller dem som har rätt till ersättningarna. Arbetssättet skapar därmed bättre förutsättningar för ett effektivt, förebyggande och samordnat myndighetssamarbete som gynnar både medborgarna och samhällsekonomin.

För att detta ska vara möjligt krävs ett ändamålsenligt rättsligt stöd för informationsdelning och analys över myndighetsgränser, samt tillräckliga ekonomiska resurser för att utveckla system och bedriva arbetet inom ordinarie verksamhet.

Det är också av stor betydelse för medborgarnas förtroende för välfärdssystemen att det finns en trygghet i att bidrag och ersättningar används i enlighet med gällande regelverk. De allra flesta aktörer inom välfärden agerar korrekt och med goda avsikter. Granskning och riktade kontroller bidrar till att stärka systemens legitimitet och allmänhetens tillit till att välfärden fungerar som avsett.

Samlad bedömning av myndigheternas juridiska hinder

Deltagande myndigheters rättsavdelningar har haft möten kvartalsvis för att diskutera de myndighetsspecifika och gemensamma rättsliga förutsättningarna för att uppfylla regeringsuppdraget. De utbetalande myndigheterna, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Arbetsförmedlingen har därutöver haft möten för att diskutera de rättsliga förutsättningarna för att förhindra återinträde i välfärdssystemen.

Olika uppdrag ger olika förutsättningar

Myndigheternas mandat och roll i den statliga förvaltningen skiljer sig åt. Bland annat saknar Pensionsmyndigheten, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ett brottsbekämpande mandat och kan därför inte behandla personuppgifter i förebyggande syfte såsom de brottsbekämpande myndigheterna kan. Det finns därmed begränsningar i vad myndigheterna kan göra i förebyggande syfte. Myndigheterna har heller inte befogenheter att behandla uppgifter för kontroll utanför ärendehantering och kan inte samla personuppgifter utan tydlig koppling till ett ärende.

Eftersom de huvudsakliga uppdragen hos tillsyns-, utbetalande och brottsbekämpande myndigheter skiljer sig åt finns heller ingen möjlighet att ta fram rättsliga analyser och bedömningar som gäller oberoende av verksamhet. Myndigheterna har istället informerat varandra om rättsliga bedömningar relaterade till regeringsuppdraget. Diskussioner har förts om hur myndigheterna kan samverka för att nå de gemensamma målen med uppdraget. Med hänsyn till att berörda myndigheter tillämpar olika regler i sin kärnverksamhet har vi valt att redogöra för respektive myndigheters förutsättningar separat.

Samverkan mellan myndigheter och andra aktörer

Inom regeringsuppdraget samarbetar myndigheterna med flera andra myndigheter och organisationer för att utbyta erfarenheter och utveckla arbetet. Dialog förs löpande med Brottsförebyggande rådet och Utbetalningsmyndigheten, bland annat för att få bättre underlag i utredningar. Tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och flera andra aktörer pågår ett fortsatt samarbete med fokus på ekonomisk brottslighet i välfärden. Flera kommuner har också efterfrågat mer samordnat stöd från myndigheter, och utbildningsinsatser inom kriminell ekonomi har därför erbjudits till ett antal regioner och kommuner. Kontakter med Upphandlingsmyndigheten utvecklas genom gemensamma möten och planerade samarbeten. Sedan mars 2026 deltar även Kronofogdemyndigheten i det operativa arbetet, med fokus på möjligheten att genomföra löneutmätning i vissa utbetalningar.

Arbetet med samverkan beskrivs mer utförligt i de enskilda myndigheternas redovisningar.

Resultat av myndigheternas arbete med uppdraget

Uppdraget genomförs i samverkan, men varje myndighet ansvarar för sitt eget arbete med kontroller, kartläggning och analys. Redovisningen sker uppdelat per myndighet, där varje myndighet själv har skrivit och ansvarar för sin rapportdel.

Avsnittet inleds med rapporterna från Polismyndigheten, Skatteverket och Bolagsverket vars arbete och uppgifter utgör en viktig grund för de handläggande myndigheternas arbete med kontroller. Därefter kommer Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Inspektionen för vård och omsorg följt av Ekobrottsmyndigheten. Myndigheternas samlade resultat redovisas i nästa avsnitt *Samlade resultat och slutsats*.

Polismyndigheten

Polismyndighetens arbete och resultat i uppdraget

Polismyndighetens huvudsakliga bidrag i uppdraget består i att tillgängliggöra och dela information med samverkande myndigheter för att möjliggöra administrativa åtgärder i syfte att begränsa att den organiserade brottsligheten utnyttjar offentligt finansierad välfärd. Utöver aktiv informationsdelning omhändertar myndigheten brottsanmälningar för utredning och lagföring, samt genomför finansiella utredningar i syfte att återta brottsvinster.

Genom underrättelsearbete, utredningsåtgärder och att dela med sig av relevant information stärker Polismyndigheten det gemensamma uppdragets förutsättningar att agera mot aktörer som bedrar välfärdssystemet. Polismyndigheten kommer även, baserat på gemensam upprättad information och signaler från samverkande myndigheter, initiera och genomföra operativa åtgärder mot företag och individer, dels i myndighetens egna verksamhet men även gemensamt inom ramen för något av de pågående myndighetsgemensamma regeringsuppdragen så som den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet (OB-satsningen),

myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet (A-krim) eller stärkt tillsyn av HVB⁵. Detta arbete kommer bidra till en ökad förståelse för aktörernas modus, vilket i sin tur kan omsättas i ett brottsförebyggande och sårbarhetsreducerande arbetet.

Efter att Polismyndigheten under hösten 2025 och våren 2026 delat information om populationen aktiva gängkriminella⁶, pågår ett intensivt kontrollarbete hos de deltagande myndigheterna. Polismyndigheten stödjer löpande detta arbete med kompletterande information och stöd i bedömningar.

Arbetet med regeringsuppdraget har bedrivits inom ramen för OB-satsningens gemensamt beslutade *Problemmråde välfärd*. Polismyndigheten har i det arbetet biträtt Försäkringskassan i sin roll som nationell samordnare för arbetet i problemområdet. Båda uppdragen har dragit fördelar av att de hanteras tillsammans och inte separerat. Det har lett till snabba samordningsvinster till exempel genom att understödja och driva utvecklingen av ett nytt informations- och datadrivet arbetssätt mot organiserad brottslighet där en prototyp i arbetet är på gång att testas för att snabba på förflyttningen från "dataanalys till operativ verksamhet". Regeringsuppdraget har varit en påverkansfaktor för att testa en ny myndighetsgemensam ansats i arbetet med att informationsdela stora datamängder, och att växla över från att arbeta ärende för ärende till att arbeta systemiskt med fokus på helhetsbilden.

Som en del i arbetet har Polismyndigheten också bidragit med en analys av *Riskindikatorer i fyra offentligt finansierade branscher*⁷. Rapportens övergripande syfte är att på aggregerad nivå analysera riskindikatorer för arbetet med företag inom bl.a. personlig assistans, hälso- och sjukvård/vård och omsorg och tandvård.

Skatteverket

Skatteverket har inom ramen för regeringsuppdraget haft en central roll i det myndighetsgemensamma arbetet mot välfärdsbrottslighet. Myndigheten har tillhandahållit uppgifter som övriga samverkande myndigheter har bedömt som hög- eller medelhögprioriterade, i enlighet med inkomna beställningar. Leveranserna har varit behovsstyrda, träffsäkra och direkt användbara för mottagarnas respektive uppdrag. Exempel på uppgifter som har lämnats inkluderar folkbokföringsstatus, information om pågående utredningar, individuppgifter, uppgifter om bankkonton i Sverige, konstaterade falska identitetsuppgifter, historiska företrädare, konkurser, fastighetsinnehav samt uppgifter om deklaraionsombud. Dessa uppgifter har gett mottagande myndigheter förbättrade förutsättningar att rikta kontroller, tillsyn och utredningsinsatser mot individer och bolag där riskindikatorer redan kunnat verifieras.

Skatteverkets uppgiftslämnande har haft tydlig operativ effekt. Genom tillgång till kvalitetssäkrad information har andra myndigheter kunnat öka träffsäkerheten i kontroller och tillsyn, snabbare gå från analys till faktisk åtgärd och fatta beslut om återkrav, sanktioner eller vidare utredning på rättssäkra grunder. För exempelvis Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och IVO har uppgifterna möjliggjort ett mer effektivt resursutnyttjande eftersom insatser kunnat riktas mot aktörer med konstaterade avvikelser snarare än breda eller generella kontroller. Vidare har Skatteverket tagit fram uppgifter om beslut som fattats för populationen enligt den aktuella lägesbilden. Relevanta beslut kommuniceras löpande till berörda myndigheter. Hittills har beslut fattats avseende 565 fysiska personer och 814 bolag. Uppgifter har även tagits fram om

---

⁵ Stärkt tillsyn av stödboende och hem för vård eller boende som tar emot barn och unga (S2024/01643)

⁶ Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige (Ju2023/01941, Ju2024/02573)

⁷ F. Hartwig, A. Huq, B. Leidhammar, H. Mondani och A. Rostami (2026) *En analys av Riskindikatorer i fyra offentligt finansierade branscher*. Högstolan i Gävle

pågående ärenden, där sammanställningen visar att det för närvarande finns 270 pågående ärenden. Skatteverkets sammanställningar bidrar därmed till ökad transparens och effektivitet i det myndighetsgemensamma arbetet.

Samverkan med kommuner och regioner

Skatteverket var under 2026 fortsatt aktivt i arbetet med att förebygga ekonomisk brottslighet samt att främja samhällsnytta utifrån ett skatteperspektiv och Agenda 2030, inklusive arbete kopplat till välfärdsområdet. Genom samverkan med kommuner, regioner och företag bidrog Skatteverket med kunskap och stöd för att hantera lokala och regionala utmaningar, där ekonomisk brottslighet utnyttjar sårbarheter i välfärdssystemen. Det brottsförebyggande uppdraget inriktades på att stärka aktörers strukturella förmåga att tidigt identifiera risker och agera. Ökad riskmedvetenhet bidrog till nya roller, förbättrade arbetssätt och organisatoriska förändringar som motverkar ekonomisk brottslighet. Upphandling, bidragshantering och avtalsuppföljning var särskilt prioriterade områden, med fokus både på upphandlingstillfället och den efterföljande uppföljningen. Skatteverket tog fram konkreta verktyg och metodstöd för kommuner och andra offentliga aktörer, bland annat inom ramen för CURA och i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Det brottsförebyggande arbetet har ett tydligt struktur- och systemperspektiv, med fokus på att stärka andra aktörers långsiktiga organisatoriska förmåga snarare än enskilda insatser. Samverkan omfattar inte enbart kommuner och regioner utan även näringslivet, i syfte att identifiera och förebygga risker tidigt i olika delar av välfärds- och upphandlingskedjor. Stödet till kommuner och regioner syftar till att bidra till varaktiga förändringar i arbetssätt och roller, inte enbart till ökad kunskap. Arbetet inom offentlig upphandling omfattar både förebyggande insatser vid upphandlingstillfället och systematisk uppföljning under avtalsperioden. De samlade insatserna ligger tydligt i linje med regeringens intentioner om strategiskt och systematiskt stöd, med betoning på motståndskraft och hållbara strukturer på lokal och regional nivå. Sammantaget har arbetet syftat till att stärka kommuners och regioners motståndskraft genom ökad medvetenhet, förbättrade rutiner och långsiktigt hållbara strukturer, vilket ligger väl i linje med regeringsuppdragets intentioner om strategiskt och systematiskt stöd till kommuner och regioner.

Utredning

Skatteverket har också bedrivit ett fördjupat analysarbete av en population som bedömts särskilt relevant ur ett beskattningsperspektiv. Av cirka 17 500 identifierade individer saknade 7 598 inkomst av tjänst, varav 6 961 är personer som inte har lämnat inkomstdeklaration. Detta indikerar att en betydande andel inte redovisar inkomster trots att de förekommer i sammanhang där ekonomisk aktivitet kan förväntas. Populationen bedöms därför utgöra en potentiell riskgrupp ur både skatte- och välfärdsperspektiv. En möjlig åtgärd inom ramen för detta arbete är att tillämpa praxis som medger beskattning av insättningar på bankkonton som inkomst av tjänst under vissa förutsättningar. Arbetet med att vidare avgränsa och analysera populationen pågår. Den identifierade populationen kan även relateras till en separat grupp om cirka 1450 personer som är skyldiga att betala underhållstöd, men som inte betalar på grund av att inkomsten är låg eller saknas. Skatteverket har initierat ett projekt med syfte att utreda vissa individer i dessa grupper och beskatta eventuella oredovisade inkomster. Projektet har påbörjats den 1 april. Genom detta arbete skapas förutsättningar för andra myndigheter, särskilt Försäkringskassan, att ompröva bidragsbeslut och vid behov fatta beslut om återkrav. Skatteverkets insatser fungerar här som en avgörande koppling mellan skatteuppgifter och välfärdsutbetalningar, vilket stärker systemens samlade motståndskraft mot missbruk.

Bolagsverket

Genomförande av uppdraget

Bolagsverkets centrala uppdrag är att vara registreringsmyndighet för de flesta företags- och föreningsformerna i Sverige. Bolagsverket för dessutom register över bland annat näringsförbud och verkliga huvudmän. Bolagsverkets bidrag i regeringsuppdraget handlar till stor del om att säkra att myndighetens registerinformation kan bidra till övriga myndigheters utredningsarbete. Myndigheten arbetar också för att i samverkan med andra myndigheter kunna gå vidare med ärenden som tyder på att företrädare kan vara så kallade målvakter. Exempelvis kommer Bolagsverket att inom ramen för en beslutad samverkan enligt lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet dela uppgifter om verklig huvudman med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Uppdraget har inledningsvis varit utmanande, särskilt ur flera rättsliga aspekter, men kommer bidra till att stärka myndighetens förmågor på flera områden som är centrala för ett effektivt brottsförebyggande arbete.

Samverkan med kommuner och regioner

Bolagsverket tillhandahåller den sammansatta bastjänsten, SSBTGO, till kommuner. Sedan en tid kan även regioner och myndigheter ansluta sig till den tjänsten. Tjänsten tillhandahåller företagsinformation för kommuner, regioner och myndigheter att ta del av och återanvända i sina egna e-tjänster och den tjänsten kan också användas i arbetet med regeringsuppdraget.

Sedan 2025 har Bolagsverket ett uppdrag att ta fram ett IT-system för samordnad registerkontroll i enlighet med förslaget i betänkandet En samordnad registerkontroll för upphandlade myndigheter och enheter (SOU 2023:43). Upphandlande organisationer, dvs. bland annat kommuner och regioner, ska erbjudas anslutning till en digital tjänst för registerkontroll i sitt upphandlingsarbete. Syftet med kontrollen är att få information om det finns skäl för uteslutning av en leverantör till följd av brott, obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter samt med anledning av vissa kvalificerade ekonomiska svårigheter (t.ex. konkurs). En leverantörskontroll ska kunna begäras både i samband med tilldelning av kontrakt och vid uppföljning av avtal. Tjänsten ska tas i drift i början av 2028.

Bolagsverket har dialog med Sveriges kommuner och regioner (SKR) i arbetet med att utveckla och testa tjänsten. I mars överlämnade regeringen prop. 2025/26:77, Förenklad leverantörskontroll vid upphandling, till Riksdagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. När tjänsten är i drift bör den vara ett effektivt verktyg för att förhindra inträde eller återinträde för oseriösa leverantörer kopplade till organiserad brottslighet i välfärden.

Arbetet med kontroller

Bolagsverket har en pågående samverkan med Skatteverket för att kontrollera om det kan finnas anledning att stryka oriktiga uppgifter om företrädare i Bolagsverkets register. Det har lett till att under det senaste året så har i 1073 ärenden uppgifter kunnat strykas ur myndighetens register.

Därutöver har Bolagsverket sedan en tid tillbaka lagt mer resurser på att fördjupa legalitetskontrollen enligt 27 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) av att anmälda registreringsuppgifter för aktiebolag är korrekta. En fördjupad granskning kan initieras hos Bolagsverket genom exempelvis en avisering från Skatteverket, tips från annan myndighet, internt tips från handläggare eller med hjälp av vårt granskningsstöd. Den fördjupade granskningen är manuell och mer utförlig än myndighetens ordinarie granskning av registreringsärenden som i många fall är maskinell.

Bolagsverket har även möjlighet att kalla till personlig inställelse för att säkerställa anmälarens eller den anmäldes identitet eller behörighet att företräda ett bolag. Att hålla kvaliteten i olika företagsregister är ett viktigt sätt för Bolagsverket att bidra till det gemensamma arbetet mot välfärdsbrott och ekonomisk brottlighet.

Kartläggning och analys

Bolagsverkets viktigaste bidrag är att tillföra information till kartläggningen för att på så sätt stärka andra myndigheters möjligheter till åtgärder utifrån deras myndighetsuppdrag. Bolagsverket egna möjligheter till åtgärder är beroende av att kartläggningen innehåller information från andra myndigheter som visar företrädare som potentiella målvakter. Det är ett viktigt led för att Bolagsverket ska kunna stryka uppgifter och på så sätt erbjuda kvalitativ registerinformation.

Beskrivning av identifierade svårigheter eller hinder i arbetet

Inledningsvis har det funnits rättsliga oklarheter kring diarieföring och sekretess när det gäller Bolagsverkets möjligheter att på ett effektivt och säkert sätt komplettera populationen med registeruppgifter och därmed ge övriga myndigheter bättre förutsättningar i kartläggningen. Oklarheterna har nu utretts och Bolagsverket har fastställt en intern rutin för den rättsliga hanteringen av myndighetens arbete med att bistå de andra myndigheterna.

Myndigheten fortsätter arbetet med att stryka oriktiga uppgifter, personlig inställelse samt fördjupad granskning. Det är ett arbete som myndigheten har att utföra även utom regeringsuppdraget, men som bidrar till regeringsuppdragets genomförande. Bolagsverket arbetar i samverkan med andra myndigheter kring företagsinformation för att stärka deras möjligheter inom respektive myndighetsuppdrag. I det arbetet ingår också att utforska vilken information Bolagsverket kan ta emot för att kunna agera i företrädarärenden.

Arbetsförmedlingen

Arbetet med kontroller

Det är cirka 7 700 individer från populationen som är eller har varit inskrivna som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen sedan 2025, och cirka 3 800 arbetsgivare och 200 leverantörer av arbetsmarknadstjänster som på något sätt har koppling till populationen. Utfallet är föränderligt eftersom det dagligen sker uppdateringar i myndighetens ärendehanteringssystem.⁸

Siffrorna som presenteras i redovisningen är avrundade till två värdesiffror vilket kan medföra mindre avvikelser i totalsummor.

Inskrivna arbetssökande

Det är cirka 4 100 individer från populationen som är inskrivna som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen⁹

---

⁸ Exempelvis arbetssökande som skrivs ut/skrivs in, beslut som omprövas mm.

⁹ Data från mars 2026

Tabell 1. Antal inskrivna hos Arbetsförmedlingen efter sökandekategori. Antal i tabellen är avrundat till två värdesiffror.

Sökandekategori ¹⁰	Antal inskrivna
Öppet arbetslös, tim- eller deltidsanställd	2 100
Programanvisning, förmedlingsinsats och arbetsmarknadsutbildning	1 100
Subventionerad anställning	250
Förhindrad att söka eller tillträda ett arbete	490
Övriga sökandekategorier	180

Av de cirka 4 100 individer som är inskrivna är den yngsta 16 år och den äldsta 65 år, ungefär hälften är yngre än 27 år.

Organisationer

Det är närmare 3 900 *organisationer* hos Arbetsförmedlingen som på något sätt har en koppling till den samlade populationen, antingen genom arbetstagare med stöd från Arbetsförmedlingen och/eller att företrädaren för organisationen har en koppling till populationen. Den övervägande delen av koppling är främst att en organisation har en arbetstagare från populationen (utan stöd från Arbetsförmedlingen) men samtidigt har en arbetstagare *med* stöd som *inte* är kopplad till populationen. Organisationen har redovisat individuppgift till Skatteverket för individen utan stöd och som har koppling till populationen.

Tabell 2 Antal organisationer med beslut sedan 2025 hos Arbetsförmedlingen efter typ av koppling till populationen och typ av organisation.

Typ av träff	Arbetsgivare	Leverantör	Totalt*
Arbetstagare med stöd	550	200	750
Företrädare	560	11	560
Redovisat individuppgift	3300	23	3300
Totalt*	3800	200	3900

* Observera att samma organisation kan förekomma i flera kategorier, vilket innebär att summan av tabellraderna eller tabellkolumnerna inte motsvarar totalen. Antal i tabellen är avrundat till två värdesiffror.

Nedan ges en kort redogörelse av status i pågående kontrollarbete. Kvantitativa resultat anges i avsnittet *Resultat av arbetet med uppdraget*.

Arbetsgivare

Kontrollutredningar pågår.¹¹ I de fall där företrädaren hos arbetsgivaren har en koppling till populationen kommer myndigheten att utreda om det finns skäl till omprövning av pågående beslut hos arbetsgivaren.

Ett flertal arbetsgivare har sedan tidigare varit under utredning då de förekommit i ärenden inom ramen för bland annat myndighetssamverkan.¹² Dessa ärenden har avslutats, med eller utan åtgärd. Avslut utan åtgärd innebär att en utredning påvisat att

¹⁰ En sökandekategori motsvarar den arbetssökandes faktiska arbetssituation vad gäller att söka och tillträda ett arbete. Alla inskrivna på Arbetsförmedlingen är registrerad på en kod för aktuell sökandekategori. Koden ändras när situationen för den arbetssökande ändras.

¹¹ En kontrollutredning av en arbetsgivare kan pågå mellan några veckor upp till flera månader beroende av omfattning på utredningen och komplexiteten i ärendet. Utredningen följer givna rutiner och arbetsmetoder. Samma sak gäller vid utredning av en leverantör.

¹² Myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet eller myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet.

det inte funnits grund för att besluta om återkrav, eller att Arbetsförmedlingen har beslut om eftergift. Avslut med åtgärd innebär att Arbetsförmedlingen har beslutat om återkrav eller nekat en utbetalning. I vissa fall leder åtgärden även till att beslutet om anställningsstöd omprövas och avslutas.

Leverantörer av arbetsmarknadstjänster

Kontrollutredningar pågår. Det finns kopplingar från populationen till leverantörer av arbetsmarknadstjänster som antingen företrädare, anställd eller deltagare.

Arbetssökande

Kontrollen av arbetssökande är i detta sammanhang mer komplex och kräver en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning för varje enskild individ. Det pågår därför ett arbete med att se över vilka tillvägagångssätt för kontroller som är möjligt att genomföra. Arbetsförmedlingen behöver även utreda och bedöma de arbetsmiljö- och verksamhetsrisker som myndigheten har identifierat i genomförd verksamhets- och riskanalys.

Kopplingar mellan arbetsgivare, leverantör av arbetsmarknadstjänst och inskrivna arbetssökande

Arbetsförmedlingen har hittills identifierat ett par ärenden där det finns kopplingar mellan arbetsgivare, leverantör och inskrivna arbetssökande. Dessa ärenden är komplexa och tar längre tid att utreda.

Arbetet med att förhindra återinträde på falska grunder

Arbetsförmedlingens förutsättningar att förhindra återinträde på falska grunder skiljer sig åt mellan leverantörer, arbetsgivare och arbetssökande.

Arbetsgivare

Arbetsförmedlingen har lagstöd att förhindra både inträde och återinträde av oseriösa arbetsgivare, bland annat genom den reglering som gäller för anställningsstöd.¹³ Beslut om anställningsstöd till en arbetsgivare kan bland annat nekas om en företrädare är misstänkt för brott som avser yrkesutövningen, har åsidosatt sina skyldigheter gällande skatter och avgifter, har allvarlig brist gällande arbetsmiljön eller som bedriver verksamheten utan erforderliga tillstånd. Regleringen gör det även möjligt för Arbetsförmedlingen att neka stöd till en arbetsgivare om arbetsgivaren har en företrädare som tidigare varit företrädare för en arbetsgivare som orsakat en felaktig utbetalning eller som fått sin rätt till stöd omprövad.

I Arbetsförmedlingens automatiska arbetsgivarkontroll, som sker inför beslut och under pågående beslutsperiod om stöd eller bidrag till en arbetsgivare eller en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program eller insats som är förlagd till en arbetsplats, finns ett antal inbyggda kontrollparametrar som signalerar när det finns behov av att göra en fördjupad kontroll.

Leverantörer av arbetsmarknadstjänster

Arbetsförmedlingen har i återrapporten *Motverka felaktiga utbetalningar till företag* (A2024/00868) presenterat flera åtgärder som gör det möjligt att förhindra både inträde och återinträde på falska grunder av oseriösa leverantörer, bland annat uteslutningsgrunder och kontroll av utökad personkrets. Som ett steg i att öka ambitionsnivån av våra kontroller av leverantörer har vi centraliserat kontrollen inför tilldelning av kontrakt och under kontraktstiden.

---

¹³ Förordning (2018:43) om stöd för nystartsjobb, förordning (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och förordning (2018:42) om särskilt anställningsstöd

Centralisering gör det även möjligt att kontrollera vissa av de parametrar som idag försäkras av leverantören på "heder och samvete".

Även Konkurrensverket har i sin rapport *Nya grindvaktsfunktioner i LOV – förslag som bidrar till att motverka kriminella eller oseriösa leverantörer i valfrihetssystem* (2025:8) redogjort för vissa möjliga åtgärder som kan öka möjligheterna att förhindra återinträde.

Arbetssökande

Arbetsförmedlingens möjligheter att förhindra återinträde på falska grunder för arbetssökande är mer komplex eftersom de rättsliga grunderna för att neka en inskrivning hos Arbetsförmedlingen är vaga.

En arbetssökande väljer själv tidpunkt för att anmäla sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Det finns ingen föreskrift som styr när eller hur det ska göras.¹⁴ Samtidigt kan tidpunkten för anmälan få avgörande betydelse vad gäller exempelvis möjligheten att få sjukpenninggrundande inkomst,¹⁵ och/eller påverka möjligheten att ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program.¹⁶

Vid anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program finns en särskild bestämmelse som föreskriver att anvisningar ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverade.¹⁷ Det innebär bland annat att de ska framstå som lämpliga ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Det kan inte uteslutas att denna bestämmelse kan lämna utrymme för att väga in uppgifter om exempelvis brottslighet, men frågan är komplex och det finns motstående relevanta intressen så som att sysselsättning har en brottsförebyggande effekt¹⁸. Arbetsförmedlingen ser därmed att de rättsliga förutsättningarna att förhindra arbetssökande att återinträda på falska grunder är oklara i dagsläget.

Kartläggning och analys

Arbetsförmedlingen kommer genom sitt deltagande i Nuc att fortsätta arbeta med den kartläggning och analys som krävs inom ramen för regeringsuppdraget.

Beskrivning av identifierade svårigheter eller hinder i arbetet

Avsaknad av nationellt register över företrädare som påvisat brist

Det saknas idag ett nationellt register över företrädare för en organisation, nuvarande eller tidigare, som har fått ett avtal upphävt i förtid på grund av brister i fullgörandet av väsentliga krav. Ett sådant register skulle öka möjligheterna att tillämpa den fakultativa uteslutningsgrunden som anges i 3 § p. 5 lag (2016:1145) om offentlig upphandling. Arbetsförmedlingen ser därmed att det finns behov av att utreda förutsättningar för ett sådant register.

Övrigt

Samarbete med Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndigheten har tagit initiativ till ett samarbete för att stötta kring ärenden där Arbetsförmedlingen ser att det finns misstankar om grov brottslighet, exempelvis komplexa ärenden där det finns samöre mellan arbetssökande, leverantör och arbetsgivare.

---

¹⁴ Jfr. HFD 2022 ref. 31 p. 18

¹⁵ Jfr. 3 § andra stycket förordningen [2000:1418] om tillämpningen av vissa bestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst

¹⁶ Se bland annat 5 § förordningen [2007:414] om jobb- och utvecklingsgarantin.

¹⁷ 9 § tredje stycket förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

¹⁸ "En stabil sysselsättning minskar risken för att begå brott och arbete är en avgörande del i arbetet att förhindra återfall i kriminalitet" - utvärdering av Chansen, ett brottsförebyggande samverkansprojekt mellan Borås stad, Kriminalvården och Arbetsförmedlingen (2019). I samarbete med Brottsförebyggande rådet.

Resultat

Tabell 3. Status utredningar av arbetsgivare och leverantörer.

	Antal arbetsgivare	Antal leverantörer
Pågående utredning	129	2
Avslutad utredning	435	-
Därav med åtgärd	82	-
Därav utan åtgärd*	353	-

*Avslut utan åtgärd innebär att en utredning påvisat att det inte funnits grund för att besluta om återkrav, eller att Arbetsförmedlingen har beslut om eftergift. Avslut med åtgärd innebär att Arbetsförmedlingen har beslutat om återkrav eller nekat en utbetalning. I vissa fall leder åtgärden även till att beslutet om anställningsstöd omprövas och avslutas

Tabell 4. Belopp av avslutade ärenden med åtgärd mot arbetsgivare. Anges i miljoner kronor

	Belopp återkrav/nekade utbetalningar
Arbetsgivare	5,3

Försäkringskassan

Arbetet med kontroller av individer

Det är 22 950 individer i den totala populationen som under perioden januari 2025 – februari 2026 har fått en eller flera av Försäkringskassans förmåner utbetalad. Utöver detta är 4 274 individer bidragsskyldiga inom underhållsstöd men har inte fått någon utbetalad förmån.

Tabell 5 Ersättningar fördelat på ca 27 224 individer. En person kan få flera förmåner.

Ersättning	Antal
Aktivitetsstöd	6535
Assistansersättning	11
Barnbidrag	7206
Boendetillägg	17
Bostadsbidrag	3315
Bostadstillägg	1637
Föräldrapenning	3386
Graviditetspenning	69
Handikappersättning	82
Livränta	64
Merkostnadsersättning	146
Närståendepenning	31
Omvårdnadsbidrag	529
Rehabiliteringsersättning	66
Sjuk- och aktivitetsersättning	2539
Sjukpenning	5421
Tillfällig föräldrapenning	2993
Underhållsstöd	2342
Bidragsskyldiga (US)	4274

Försäkringskassan har inledningsvis prioriterat kontrollarbetet baserat på storleken på de utbetalda beloppen och indikatorer som visar att det finns risk för bidragsbrott. Utsedda koordinatörer har fördelat kontrollärenden utifrån prioritet, huvudsakligen genom två urval.

- Första urvalet:
  - Individer med sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadelivränta och minst 90 000 kr i utbetalad ersättning under 2025.
  - Individer som enbart uppbär barnbidrag.
  - Samtliga individer med pågående aktivitetsstöd
- Andra urvalet:
  - Individer med sjukpenning eller sjukersättning.
  - Samtliga individer med övriga ersättningar.

Det större underlag som Försäkringskassan tog emot från Nuc i mars fördelas utan ovan prioritering. Ett arbete pågår för att prioritera individer med sjukersättning eftersom de ofta kräver längre utredningstid och rör stora belopp.

Kontroller av individer som är bidragsskyldiga inom underhållsstöd och inte har någon pågående ersättning från Försäkringskassan har inte påbörjats än.

Arbetet med kontroller av juridiska personer

Utöver ovan beskrivna kontrollarbete genomför Försäkringskassan ett motsvarande arbete inom det statliga tandvårdsstödet. Försäkringskassan har sedan april 2026 arbetat med att kontrollera hela populationen på ca 67 500 individer. Då det är juridiska

personer, i form av vårdgivare, som är anslutna till det statliga tandvårdsstödet är urvalet av vilka vårdgivare som ska kontrolleras ett komplext arbete. Det är svårare att identifiera individer ur populationen eftersom uppgifterna behöver kontrolleras enligt flera olika parametrar och olika roller hos vårdgivarna. Försäkringskassan har gjort ett första urval och kommer att inleda arbetet med kontrollutredningar under innevarande månad. Urvalsarbetet kommer att fortgå under en tid och löpa parallellt med utredningsarbetet. Kontrollarbetet inom det statliga tandvårdsstödet innebär och förutsätter kontinuerlig samverkan med flera andra myndigheter.

Vad innebär en kontrollutredning?

En kontrollutredning innebär att Försäkringskassan omprövar villkoren för en utbetald ersättning för varje enskild individ. En individ kan ha fått en eller flera ersättningar samtidigt eller efter varandra.

I de ärenden som omfattas av regeringsuppdraget saknar vi ofta tydlig information inledningsvis som tyder på att något specifikt villkor inte är uppfyllt.

Genom arbetet i Nuc tillförs information från andra myndigheter, vilket kan ge vägledning för den fortsatta utredningen. Kontrollutredningarna inom regeringsuppdraget omfattar de flesta av Försäkringskassans ersättningar, och utredningarna skiljer sig åt i både omfattning och komplexitet.

Efter utredningen bedömer Försäkringskassan om villkoren för ersättningen är uppfyllda. Om utredningen visar på felaktigheter stoppar eller minskar vi ersättningen och fattar beslut om återkrav. Om det finns misstanke om att individen medvetet eller av oaktsamhet har orsakat felaktiga utbetalningar gör Försäkringskassan en brottsanmälan.

De omständigheter Försäkringskassan vanligtvis behöver utreda beroende på försäkringsvillkoren är:

- **Arbetsförmåga:** Vid sjukförmåner utreder vi om och hur arbetsförmågan har förändrats utifrån den samlade informationen.
- **Boendesituation:** Vi utreder folkbokföringen och identifierar avvikelser som exempelvis skenseparationer.
- **Inkomst:** Vi fastställer om den försäkrade har en sjukpenninggrundande inkomst, vilket påverkar nivån på flera ersättningar. En låg eller saknad inkomst kan ge rätt till andra ersättningar, såsom bostadsbidrag.
- **Utlandsvistelse:** Vi utreder om personen vistas eller har flyttat utomlands, vilket kan påverka rätten till socialförsäkring. Vid utflyttning ska personen avregistreras från socialförsäkringen.

Utvecklade arbetssätt

Uppdraget har öppnat nya möjligheter i arbetet mot att förhindra bidragsbrott. Ett exempel är bidragsskyldigas återbetalningsskyldighet mot Försäkringskassan inom underhållsstöd, där det finns utrymme för individen att undgå att betalningsskyldighet om inkomster döljs för Försäkringskassan. Inom ramen för regeringsuppdraget kommer Försäkringskassan i samverkan med Skatteverket utreda om den taxerade inkomsten överensstämmer med den verkliga inkomsten och i de fall den taxerade inkomsten justeras till ett högre belopp ska den bidragsskyldige betala ett högre belopp.

Resultat av kontrollarbetet

Tabell 6 Status och resultat av Försäkringskassans kontrollarbete

Indikatorer	
Pågående ärenden	2 208
Avslutade ärenden	862
Ärenden med åtgärder	49 (6%)
Brottsanmälningar	31
Återkrav	3 miljoner kr
Förhindrade felaktiga utbetalningar	2 miljoner kr

Preliminära iakttagelser från kontrollutredningarna

Det är ännu för tidigt att dra säkra slutsatser av resultaten eftersom utfallet från de tre första månaderna inte är fullt representativt för helheten. En förklaring till det är att ärenden som är enklare att utreda blir klara snabbare och därför rapporteras in först. Resultaten hittills bör därför tolkas med viss försiktighet och kan underskatta den faktiska omfattningen. Samtidigt går det redan nu att se vissa mönster.

Omfattning

Hittills har cirka 550 kontrollutredningar rapporterats in manuellt. Inom dessa har omkring 1 940 förmånsärenden granskats. Varje person som har utretts har i genomsnitt haft knappt fyra förmånsbeslut.

Fördelning

Knappt 60 procent av de granskade besluten avser aktivitetsstöd och ett fåtal bedöms vara felaktiga. Inom tillfällig föräldrapenning har 100 ärenden granskats och 44 procent bedöms vara felaktiga. Inom föräldrapenning är motsvarande andel 23 procent av cirka 120 granskade ärenden.

Hinder i utredningsarbetet

Det vanligaste hindret i utredningarna är att handläggarna inte får tillgång till bankuppgifter och kontoutdrag på grund av sekretess. Detta står för knappt hälften av de rapporterade hindren. Sju av tio sådana ärenden rör aktivitetsstöd.

Regelverkets utformning är ett annat återkommande hinder och det tredje vanligaste totalt sett. Att just bankuppgifter är det största hindret hänger ihop med att många av de granskade ärendena gäller aktivitetsstöd.

Aktivitetsstöd regleras inte i socialförsäkringsbalken utan i förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

I socialförsäkringsbalken finns bestämmelser som gör det möjligt för Försäkringskassan att begära in uppgifter från kreditinstitut (110 kap. 33 § SFB). Någon motsvarande möjlighet finns inte för aktivitetsstöd.

Däremot har Arbetsförmedlingen lagstöd för att hämta in uppgifter från kreditinstitut och försäkringsgivare genom lagen (2020:474) om skyldighet för kreditinstitut och försäkringsgivare att lämna vissa uppgifter till Arbetsförmedlingen.

Arbetet med att förhindra återinträde

Försäkringskassan har utrett de rättsliga förutsättningarna för att förhindra återinträde på felaktiga grunder både när det kommer till välfärdssystemen som helhet och när det kommer till de ersättningar som Försäkringskassan administrerar.

Myndigheten bedömer att möjligheten att markera individer ur populationen som fått indrag/återkrav är begränsad. För att en sådan hantering ska vara tillåten måste befintligt regelverk ändras.

Försäkringskassan bedömer att det finns rättsliga förutsättningar för att vid en ny ansökan följa upp *samtliga*¹⁹ individer som tidigare fått ett indrag eller återkrav när det kommer till de ersättningar som Försäkringskassan administrerar.

Försäkringskassan har rättsligt stöd för kontrollåtgärder inom ramen för sin ordinarie verksamhet, både för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. Vad gäller möjligheten att avgränsa nya ärenden för fördjupad kontroll på grund av ett tidigare indrag eller återkrav till den delmängd som härrör ur den population som träffas av regeringsuppdraget konstaterar Försäkringskassan följande.

Myndigheter ska förhålla sig sakliga och opartiska i utförandena av sina respektive uppdrag. I förvaltningslagen finns krav på att varje ärende ska utredas utifrån vad dess beskaffenhet kräver. När rätten till en ersättning utreds ska de frågor som ställs ha relevans för de kriterier som gäller för just den ersättningen. Mot den bakgrunden bedöms det brista i saklighet att enbart göra fördjupade kontroller avseende populationen i regeringsuppdraget vid återinträde. En sådan fördjupad kontroll skulle grunda sig på att individerna tillhör en viss population och inte på omständigheter i ärendet.

Utöver bestämmelserna som reglerar Försäkringskassans ärendehandläggning finns det regler om diskriminering som behöver beaktas. Det går i dagsläget inte att utesluta att individer missgynnas på någon av diskrimineringsgrunderna (till exempel etnicitet och kön).

Försäkringskassan bedömer att det ryms i gällande regelverk för handläggning av socialförsäkringsförmånerna som myndigheten administrerar att följa upp samtliga individer som fått ett återkrav eller indrag av ersättning, vid förnyad ansökan. Detta arbete skulle emellertid vara så resurskrävande att det inte bedöms möjligt för Försäkringskassan att uppfylla regeringsuppdraget i denna del.

Informationsutbyte mellan myndigheter

Lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet syftar till att underlätta informationsutbyte mellan myndigheter som samverkar för att förebygga, förhindra eller upptäcka viss organiserad brottslighet. Det handlar alltså om samverkan på underrättelsestadiet. Försäkringskassan bedömer att det arbete som krävs för att uppfylla regeringsuppdraget kan ske inom ramen för sådan samverkan.

Utöver lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet trädde en ny bestämmelse i kraft den 1 december 2025 (10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen [OSL]). Bestämmelsen förbättrar möjligheten till informationsutbyte mellan offentliga aktörer i syfte att förhindra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Uppgifter som myndigheter kan byta ska behövas för den mottagande myndighetens verksamhet men vilken typ av information som avses är inte

---

¹⁹ Med samtliga individer avses alla individer som träffas av Försäkringskassans beslut om ersättning.

avgränsat. Istället gäller att uppgifter ska kunna lämnas för något utav de fem syften som anges i bestämmelsen. Uppgifter som framkommer i kontrollärenden hos Försäkringskassan och som kan ha relevans hos någon av de övriga myndigheterna som berörs av regeringsuppdraget kommer att kunna lämnas rutinmässigt och med regelbundenhet om behov finns. Försäkringskassan förväntar sig även ett inflöde från övriga myndigheter gällande uppgifter som kan ha betydelse för kontrollverksamheten. Sammanfattningsvis bedömer myndigheten att bestämmelsen kommer att bidra till att uppfylla regeringsuppdraget i denna del.

Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har fått utökade utredningsbefogenheter genom lagändringar i socialförsäkringsbalken. Ändringarna innebär bland annat att det finns en möjlighet att inhämta uppgifter om annan än den försäkrade. Detta kommer i sin tur leda till att Försäkringskassan och Pensionsmyndighetens möjligheter att upptäcka fel förbättras, vilket bedöms få synergieffekter för övriga myndigheter.

Sammanfattningsvis gör Försäkringskassan bedömningen att det finns rättsliga förutsättningar för att uppfylla regeringsuppdraget i denna del om kartläggning.

Samverkan mellan myndigheter och andra aktörer

Inom regeringsuppdraget samarbetar myndigheterna med flera andra myndigheter och organisationer för att utbyta erfarenheter och utveckla arbetet. Dialog förs löpande med Brottsförebyggande rådet och Utbetalningsmyndigheten, bland annat för att få bättre underlag i utredningar.

Tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner och flera andra aktörer pågår ett fortsatt samarbete med fokus på ekonomisk brottslighet i välfärden. Flera kommuner har också efterfrågat mer samordnat stöd från myndigheter, och utbildningsinsatser inom kriminell ekonomi har därför erbjudits till ett antal regioner och kommuner. Kontakter med Upphandlingsmyndigheten utvecklas genom gemensamma möten och planerade samarbeten. Sedan mars 2026 deltar även Kronofogdemyndigheten i det operativa arbetet, med fokus på möjligheten att genomföra löneutmätning i vissa utbetalningar.

I myndigheternas enskilda redovisningar finns mer utförliga beskrivningar av arbetet med samverkan.

Inspektionen för vård och omsorg

IVO bedriver sedan flera år ett arbete för att stärka myndighetens arbete mot välfärdsbrottslighet. Arbetet sker med grund i regeringsuppdrag, ett förtydligat uppdrag om att förebygga och motverka brottslighet i IVO:s instruktion samt förändrad lagstiftning som bland annat ger myndigheten ökade möjligheter till informationsutbyte och ingripande åtgärder mot företrädare och verksamheter. Myndigheten har prioriterat tillsynsinsatser inom området och samtidigt stärkt förmågan genom utvecklade riskanalyser och granskningsmetoder. Utöver det stärks förutsättningarna för arbetet genom bland annat anpassningar i organisationen, ökad kapacitet och mer specialiserad kompetens inom exempelvis brottsförebyggande arbete och ekonomisk granskning. Ett viktigt bidrag till myndighetens förmåga är också det förstärkta säkerhetsarbete som inriktats på ett förbättrat medarbetarskydd och insatser för att stå emot infiltration och otillbörlig påverkan.

IVO:s förutsättningar för kontrollarbetet

IVO:s förutsättningar att agera i tillståndsprovning och tillsyn skiljer sig delvis mellan omsorgen respektive hälso- och sjukvården vilket påverkar kontrollens inriktning och genomförande.

Inom omsorgen, där de flesta verksamheter regleras av tillståndsplikt med krav på företrädarens insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar, kan IVO genom tillståndsprövning och tillsyn förhindra att aktörer etablerar sig eller att olämpliga företrädare med befintliga tillstånd tillåts fortsätta verka inom omsorgen. IVO kan till exempel fatta beslut om att avslå tillståndsansökningar, återkalla befintliga tillstånd eller förbjuda verksamheter med allvarliga missförhållanden eller som inte efterlever krav på registerkontroll av personal. Tillståndsplikt ger med andra ord IVO väsentligt bättre förutsättningar att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet i jämförelse med icke tillståndspliktiga verksamheter.

Sedan den 1 januari 2026 omfattas privata utförare av tandvård av tillståndsplikt med krav på ägare och ledning vilket ger IVO möjlighet att i tillståndsprövning och tillsyn agera mot företrädare inom området på samma sätt som inom omsorgen.

Hälso- och sjukvården regleras dock generellt inte av tillståndsplikt vilket ger IVO sämre förutsättningar att agera förebyggande och hindra etablering på området. IVO:s möjlighet att hindra företrädare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet men som är olämpliga och exempelvis dömda för allvarliga brott är begränsad, så länge som verksamheten uppfyller krav på god kvalitet. IVO kan genom tillsynen granska verksamheter och förbjuda dem som bedrivs med allvarliga patientsäkerhetsbrister som innebär en fara för liv och hälsa.

Myndighetens tillsyn mot hälso- och sjukvårdspersonal är ett viktigt komplement till den verksamhetsfokuserade tillsynen inom hälso- och sjukvårdsområdet. Genom den kan IVO bidra till att stoppa legitimerade individer som är olämpliga, är dömda för allvarliga brott eller vars möjlighet att utöva yrket bör begränsas av andra skäl. Resultatet av tillsynen ligger till grund för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds (HSAN) beslut om bland annat återkallelse av legitimation eller begränsningar i förskrivningsrätten.

Resultatet av kontrollarbetet hittills

IVO har deltagit i inledande och löpande analyser av underlaget för att koppla individer i populationen till bolagsengagemang. Med hjälp av Skatteverket har IVO bearbetat underlaget och identifierat ett större antal bolag inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Det handlar i första hand om bolag som bedriver hälso- och sjukvård och tandvård medan en mindre andel av bolagen är verksamma inom omsorgen. Utifrån uppgifternas karaktär och IVO:s befogenheter inom hälso- och sjukvårdsområdet är myndighetens initiala bedömning att en relativt liten andel av dessa bolag är aktuella för åtgärd från IVO:s sida.

Analysen av populationen har hittills resulterat i att IVO inlett tillsyn av 31 bolag och deras 38 verksamheter. I ett fall har tillsynen lett till att IVO beslutat att återkalla tillståndet för en verksamhet. Då IVO fortsatt befinner sig i det inledande skedet av kontrollarbetet förväntas omfattningen av tillsynsinsatsen öka med tiden. Nya ärenden öppnas löpande i takt med att analysmetoden för att identifiera individer i populationen medbolagsengagemang utvecklas och förbättras.

En övervägande del av tillsynsinsatsen mot verksamheter inom hälso- och sjukvården och tandvården genomförs genom oanmälda inspektioner. Inom omsorgen berör tillsynsinsatsen hittills och i huvudsak tillståndspliktiga verksamheter där myndigheten fokuserar på att pröva om företrädarna uppfyller krav på insikt och lämplighet genom så kallad ägar- och ledningsprövning. I flera av de pågående tillsynerna har IVO deltagit i myndighetsgemensamma insatser vilket bedöms vara en framgångsfaktor. Tidigare erfarenheter visar att gemensamma insatser resulterat i att IVO i större utsträckning kan fatta beslut om ingripande åtgärder mot enskilda verksamhetsutövare. I de fall IVO:s möjlighet att agera har varit begränsad har samverkan i stället skapat förutsättningar för andra myndigheter att ingripa. IVO har också genomfört tillsynsinsatser med

handräckning från Polismyndigheten och bedömer att behovet av ett sådant stöd kvarstår även framöver.

Som en del av kontrollarbetet i aktuellt uppdrag granskar IVO också ansökningar om att starta ny tillståndspliktig verksamhet mot uppgifter i underlaget. Hittills har myndigheten fått träff i fyra sådana ärenden. Syftet är att upptäcka och förhindra aktörer med koppling till organiserad brottslighet att etablera sig inom omsorgen eller hälso- och sjukvården. Granskningen blir framöver även en väsentlig del i arbetet med att hindra olämpliga aktörer att återinträda på tillståndspliktiga områden. Kontrollarbetet är dock omfattande. IVO tar varje år emot ungefär 500 ansökningar om tillstånd för att bedriva verksamhet inom omsorgen. Den nya tillståndsplikten inom privat tandvård har ännu inte gett utslag i stora volymer av ansökningar men väntas leda till att IVO under de kommande åren ska pröva om 2 800 vårdgivare uppfyller kraven för tillstånd.

Pågående utvecklingsarbete

För att ytterligare stärka förutsättningarna att hindra återinträde på tillståndspliktiga områden utreder IVO möjligheten av att kunna ta in och behandla personnummer för företrädare och andra nyckelpersoner i verksamheterna. Det skulle öka spårbarheten och möjligheten att över tid följa individer som granskats i tillståndsprövning eller tillsyn. Att inte ha tillgång till uppgifterna begränsar IVO:s möjlighet att identifiera och följa individer som förekommer i flera pågående granskningar eller i den omfattande mängd information som IVO mottar externt.

Samtidigt behöver IVO säkerställa lämpliga strukturer för att hantera den stora mängd information som myndigheten har på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Utöver uppgifter i IVO:s egna ärenden mottar myndigheten löpande en ansevärd mängd upplysningar, tips, anmälningar och underrättelser från allmänhet, kommuner, regioner och andra myndigheter. Nya skyldigheter för kommuner och regioner att anmäla brister i verksamheter eller i företrädarens lämplighet väntas öka inflödet av information ytterligare. IVO utvecklar därför en gemensam väg in till myndigheten, dels för att skapa trygghet för informationslämnare, dels för att minska risken för att informationen inte nyttjas på ett optimalt sätt. Informationen behöver kunna registreras, analyseras på ett samlat sätt och sedan göras tillgänglig digitalt inom myndigheten för att kunna användas i verksamheten. För att effektivisera informationsutbytet arbetar IVO med att öka den automatiserade tillgången till andra myndigheters uppgifter.

Pensionsmyndigheten

Genomförande av uppdraget och resultat

Regeringsuppdraget genererar ett ökat myndighetsgemensamt fokus på åtgärder mot organiserad brottslighet samt ökad samverkan på området. Uppdraget leder också till att myndigheterna gemensamt ökar sin kunskap samt utvecklar och använder nya metoder och data. Tillsammans har vi uppmärksammat gemensamma behov och ökat takten i arbetet mot organiserad brottslighet. Uppdraget innebär även ett omfattande arbete avseende att utreda rättsliga och praktiska förutsättningar för uppdragets genomförande. För Pensionsmyndigheten, som inte arbetat på det här sättet och i den här omfattningen inom OB-samverkan tidigare, har det myndighetsgemensamma datadrivna arbetet inneburit ett metodologiskt lyft och öppnat upp för nya arbetsätt avseende exempelvis dataanalys. Detta kommer inte bara vara användbart inom ramen för regeringsuppdraget utan kommer att bidra i Pensionsmyndighetens fortsatta analysarbete.

Pensionsmyndigheten ser det som en framgång att myndigheterna genom regeringsuppdraget utvecklar sitt arbete mot organiserad brottslighet tillsammans, vilket skapar synergieffekter i det långsiktiga arbetet mot den organiserade brottsligheten. Vidare bedömer Pensionsmyndigheten att en viktig del av regeringsuppdraget är att

myndigheternas förstärkta samarbete medför preventiva effekter gentemot allmänheten, bland annat genom fler kontroller och ökad upptäcktsrisk.

Den första delpopulationen från Polismyndigheten bestod av ca 17 500 individer. Utifrån den data som bearbetats i nationella underrättelsecentrum (NUC) inom ramen för regeringsuppdraget var ett första steg att kartlägga förekomsten av dessa individer i Pensionsmyndighetens register.

Av kartläggningen framgick att en stor majoritet (12 345 personer) av individerna i Polisens delpopulation hade ett intjänande till sin framtida pension, det vill säga intjänade pensionsrätter baserade på pensionsgrundande inkomster (PGI) och/eller pensionsgrundande belopp (PGB).²⁰ För att kunna identifiera felaktigt intjänad PGI eller PGB krävs framförallt information och underrättelser från andra myndigheter, exempelvis om falska identiteter eller felaktigt registrerade inkomster. Sådan information kan komma Pensionsmyndigheten tillhanda utifrån att andra myndigheters kontrollarbete fortskrider inom ramen för detta regeringsuppdrag. Pensionsmyndigheten bedömer därför att analys av PGI och PGB kan komma att bli aktuellt först i ett senare skede. Den rättsliga och praktiska möjligheten att justera och rätta felaktig PGI är i nuläget inte heller helt klarlagd (se "Beskrivning av identifierade svårigheter eller hinder i arbetet").

Pensionsmyndigheten har utifrån kartläggningen valt att i den inledande fasen av regeringsuppdraget fokusera på kontroll av ärenden där ersättning utgått från Pensionsmyndigheten under 2025. Av kartläggningen framgick att en liten andel av individerna i delpopulationen (cirka 1 procent eller 173 personer) hade utbetald ersättning under året.

Uppdraget har burit med sig viktiga lärdomar och förbättrade arbetssätt, men i jämförelse med det ordinarie kontrollarbetet är träffsäkerheten i uppdraget låg. Pensionsmyndighetens kontrollutredningar avseende delpopulationen har ännu inte genererat några åtgärder, såsom återkrav eller polisanmälningar. Men då uppdraget fortgår och likaså kontrollarbetet kan detta förhållande komma att förändras under uppdragets gång. Pensionsmyndigheten ser oavsett en vinst i att myndigheten har säkrat att ersättning inte utbetalas felaktigt till dessa individer. På längre sikt ser myndigheten det som viktigt att beakta kostnadseffektiviteten i kontrollarbetet.

Tabell 7 Ärenden och antal kontroller

	Antal	Andel av polisens delpopulation	Belopp (kr)
Ärenden med förmån hos PM 2025	173	0,01	
Startade kontrollutredningar ¹	176*	-	
Avslutade kontrollutredningar	74	-	
Återkrav	3	-	7170
Felaktiga framtida utbetalningar (FFU)	0	-	0
Polisanmälningar	0	-	-

¹ 173 personer ur populationen och 3 personer med anknytning till dessa.

Arbetet med kontroller

Den grupp individer som har fått ersättning utbetald under 2025 har analyserats vidare internt utifrån befintliga data hos Pensionsmyndigheten. Detta för att exempelvis identifiera vilka typer av ersättningar som berörs och i vilken omfattning, samt för sammanställning av bakgrundsinformation om individerna. Exempelvis utgick

²⁰ För mer information om PGI och PGB, se avsnitt "Felaktig grund för intjänade pensionsrätter".

förmånerna i genomsnitt med cirka 7 510 kronor per månad per individ. Utbetalningarna uppgick totalt till cirka 12,6 miljoner kronor under 2025. De vanligaste förmånsslagen utgjordes av inkomstrelaterade pensioner och efterlevandeförmåner (inklusive barnpension). Av de 173 individerna var det 62 personer som var 66 år eller äldre vid utgången av 2025.

För att kunna inleda en ny prövning av rätten till ersättning behöver myndigheterna utreda om något av villkoren för ersättningen inte är uppfyllt. En sedvanlig kontrollutredning inleds vanligen med att Pensionsmyndigheten har en indikation på eller får en underrättelse om att ett villkor för ersättningen inte är uppfyllt. För den grupp individer som ska kontrolleras inom ramen för regeringsuppdraget saknas i många fall indikation på felaktighet. Det har därför varit viktigt för Pensionsmyndigheten att tillföra ytterligare information till berörda ärenden i de fall det har varit möjligt. Skälet till detta är att utredningsarbetet blir mer komplext när det inte finns indikation på felaktighet. Mot bakgrund av det som anges ovan har ytterligare data från andra myndigheter, främst Skatteverket, tillförts underlaget. Pensionsmyndigheten har därtill tillfört ytterligare uppgifter kopplat till utlandsvistelse och utlandsbosättning, för att identifiera behov av fördjupade kontroller för de som får bosättningsbaserade förmåner. Utifrån det samlade underlaget har Pensionsmyndigheten gjort en prioritering av ärendena för att initiera kontrollutredningar och inleda nya prövningar av om rätten till ersättning kvarstår.

Kontrollutredningar som visar att något villkor för ersättning inte är uppfyllt leder till åtgärd. I ett första steg fattas beslut om att stoppa ersättningen. Om en felaktig utbetalning kan konstateras återkrävs även beloppet retroaktivt för aktuell period. Vid misstanke om att den felaktiga utbetalningen grundas på uppsåt, alternativt grov oaktsamhet från förmånstagarens sida, görs även en polisanmälan om bidragsbrott eller bedrägeri. Genom åtgärderna kan felaktiga utbetalningar stoppas och förhindras. Som nämndes i den föregående delredovisningen till regeringen innebär förekomst i populationen inte per automatik att en individ saknar rätt till ersättning – det avgörs istället av villkoren för ersättningarna enligt socialförsäkringsbalken, och vad som är möjligt att utreda och visa

Arbetet med att förhindra återinträde

Pensionsmyndigheten ser över vilka åtgärder som är möjliga att vidta för att myndigheten ska kunna förhindra att individer på falska grunder återinträder, det vill säga på nytt ansöker om en förmån efter åtgärd och på falska grunder beviljas ersättning från Pensionsmyndigheten.

Pensionsmyndigheten behöver vid sin ärendehandläggning vara saklig och iaktta likabehandlingsprincipen och objektivitetsprincipen (1 kap. 9 § regeringsformen och 5 § förvaltningslagen (2017:900)). Det innebär att myndigheten i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet. Beslut ska grundas på fakta och relevanta omständigheter. En uppföljning eller "flaggning" av ett ärende eller person får inte vara godtycklig eller diskriminerande. Urvalet behöver vila på sakliga, objektiva och relevanta grunder. Att följa upp någon baserat på tidigare historik av felaktigheter eller specifika riskindikatorer får normalt anses utgöra ett sakligt skäl.

Att ingå i den population som omfattas av regeringsuppdraget kan anses utgöra en indikation på en förhöjd risk för felaktiga utbetalningar av en förmån. Risken kan i sin tur bero på om den grova brottsligheten har koppling till bedrägerier och ekonomisk brottslighet eller om sådan koppling saknas. Utfallet av kontrollerna har hittills inte visat på ett tydligt samband mellan populationen och felaktiga utbetalningar från Pensionsmyndigheten. Det är därför för tidigt att bedöma om detta utgör en tillförlitlig riskindikator och grund för att följa upp eller flagga en person eller ett ärende som lett till en åtgärd, såsom indrag eller återkrav av förmånen. Att i detta läge följa upp en person

enbart på den grunden att personen ingår i populationen, och inte följa upp någon annan, kan inte anses sakligt och skulle sannolikt strida mot likabehandlingsprincipen och objektivitetsprincipen. Pensionsmyndigheten ser därför rättsliga utmaningar i denna del. Att en person ingår i populationen skulle dock, tillsammans med andra riskindikatorer, kunna bidra till bättre träffsäkerhet.

Om förslaget om bidragsspärr i prop. 2025/26:210 Bidragsspärr och sanktionsavgift i socialförsäkringen införs kommer Pensionsmyndigheten att få ett direkt lagstöd för att i vissa fall och under viss tid förhindra återinträde avseende rätten till aktuell förmån hos Pensionsmyndigheten.

Informationsutbyte mellan myndigheter

Pensionsmyndigheten har stora möjligheter att dela och själv få del av uppgifter med stöd av till exempel 10 kap. 15 a § OSL och lagen (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet.

Uppgifter kan även delas mellan myndigheter med stöd av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet, till exempel inom ramen för den så kallade OB-samverkan. En kartläggning av de personer som ingår i den population som omfattas av regeringsuppdraget bedöms kunna göras tillsammans med andra myndigheter inom ramen för en sådan samverkan.

Samverkan med kommuner och regioner

Kommuner och regioner har ofta information om individers boendeförhållanden, inkomster, vård- och omsorgsinsatser eller försörjningsstöd som kan vara av vikt för Pensionsmyndighetens beslut. När sådan information kombineras med Pensionsmyndighetens uppgifter skapas bättre förutsättningar för att upptäcka felaktigheter. En ökad samverkan med kommuner och regioner skulle möjliggöra att förändringar i en persons livssituation som påverkar ersättning från Pensionsmyndigheten, såsom flytt till särskilt boende, ändrat civilstånd eller långvarig vård, kan fångas upp i fler fall och i ett tidigare skede. Detta minskar risken för oavsiktliga felutbetalningar, återkrav och bidragsbrott.

Behovet av den information och de uppgifter som beskrivs ovan är inte specifikt för det här regeringsuppdraget, utan Pensionsmyndigheten är i behov av dessa uppgifter även i den ordinarie verksamheten. Pensionsmyndighetens samverkan med kommuner och regioner har hittills därför skett inom ramen för ordinarie samverkansformer, såsom inom MUR och OB-satsningen.

Fortsatt kartläggning och analys

Genom Pensionsmyndighetens deltagande i NUC kommer myndigheten, i enlighet med regeringsuppdraget, att fortsätta kartlägga i vilken utsträckning individer som förekommer i lägesbilder och myndighetsrapporter om organiserad brottslighet i välfärden har intjänad pensionsgrundande inkomst och utbetalda förmåner från Pensionsmyndigheten.

Under regeringsuppdragets gång kommer de metoder som använts att utvärderas för att i det fortsatta arbetet kunna omhänderta lärdomar och effektiva arbetssätt.

Beskrivning av identifierade svårigheter eller hinder i arbetet

Inledningsfasen av uppdraget

Som ny myndighet inom samverkan mot organiserad brottslighet från och med den 1 januari 2025 var Pensionsmyndigheten i inledningsskedet av regeringsuppdraget i en uppbyggnadsfas gällande kunskap, resursättning och kapacitet. En annan utmaning

har varit att uppdraget varit av en helt ny karaktär och att Pensionsmyndigheten inte tidigare arbetat med uppgifter avseende organiserad brottslighet i den omfattning och på det sätt som detta uppdrag krävt. Det har i sin tur inneburit att rättsliga och praktiska förutsättningar, såsom samkörning av data, diarieföring och dataskyddsrättsliga krav, i första hand behövt analyseras och säkerställas.

Felaktig grund för intjänade pensionsrätter

Skatteverket beräknar och beslutar årligen om skatt och pensionsgrundande inkomster (PGI). Pensionsrätter fås även för barnår, studier, sjuk- och aktivitetsersättning på garantinivå, så kallade pensionsgrundande belopp (PGB). Pensionsmyndigheten beslutar om PGB. Skatteverket rapporterar beslutad PGI till Pensionsmyndigheten, där PGI och PGB används av Pensionsmyndigheten för att årligen räkna om intjänande pensionsrätter för respektive år. Vid pensionering utgör de slutligen grunden för den inkomstgrundande pensionen. En välkänd utmaning avser felaktiga uppgifter som leder till fel PGI och PGB och i förlängningen felaktiga utbetalningar av pensionsförmåner.

För att identifiera felaktiga uppgifter som påverkar PGI eller PGB krävs framför allt information och underrättelser från andra myndigheter, exempelvis om falska identiteter eller felaktigt redovisade inkomster. Vid kännedom om en felaktig PGI finns dock rättsliga begränsningar för hantering och justering av PGI för såväl Pensionsmyndigheten som för Skatteverket. Det innebär att trots till exempel kännedom om att det förekommer falska anställningar eller felaktiga inkomster kan dessa felaktiga uppgifter ligga till grund för mångåriga pensionsutbetalningar.

Pensionsmyndigheten och Skatteverket har fört dialog om utmaningarna och det skapades även en MUR arbetsgrupp²¹ för PGI under 2023. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) påtalade också problematiken i sin rapport *Rätt PGI?* och rekommenderade regeringen att se över behovet av förändringar.²² Problematiken är således väl belyst, men myndigheterna kan inte på egen hand hantera den. Pensionsmyndigheten instämmer i ISF:s rekommendation att regeringen *kan överväga behovet av att förändra lagstiftningen, myndigheternas uppdrag eller ge de berörda aktörerna i uppdrag att analysera och föreslå lämpliga lösningar.*

Information om falska identiteter eller felaktigt redovisade inkomster kan komma Pensionsmyndigheten tillhanda utifrån andra myndigheters kontrollarbete inom ramen för detta regeringsuppdrag, varpå utmaningen avseende hantering och justering av PGI aktualiseras.

Ärendenas beskaffenhet

Som tidigare nämnts inleds en kontrollutredning vanligen med en indikation på eller underrättelse om att ett villkor för ersättningen inte är uppfyllt. Inom ramen för det här regeringsuppdraget är dock urvalet av ärenden för kontrollutredningar redan förbestämt och en sådan indikation saknas i många fall. Det leder till utmaningar kring vad som bör utredas vidare i respektive ärende, vilket leder till mer komplexa kontrollutredningar. I de ärenden som Pensionsmyndigheten hittills har kontrollerat saknas i många fall skäl att vidta åtgärder i form av att stoppa och/eller återkräva felaktigt utbetalda ersättningar. I relation till myndighetens ordinarie kontrollarbete bedöms träffsäkerheten därför vara låg. Ur det perspektivet bedöms uppdraget hitintills inte vara det mest resurseffektiva arbetssättet för Pensionsmyndighetens del.

---

²¹ I MUR arbetsgrupp deltog representanter från Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

²² ISF rapport Rätt PGI? 2023:12

Sekretessen mellan myndigheter och registerlagstiftningen

Som nämndes i den förra delredovisningen finns det ytterligare åtgärder som skulle kunna vidtas kopplade till informationsdelning i syfte att underlätta arbetet mot välfärdsbrott i stort.

Pensionsmyndigheten välkomnar de steg som nyligen har tagits i lagstiftningen för att möjliggöra ett ökat informationsutbyte mellan myndigheter, bland annat den nya sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), som innebär en utökad möjlighet att lämna ut uppgifter, såväl på eget initiativ som på begäran till annan myndighet. Samtidigt utgör bestämmelsen ytterligare ett tillägg till det redan komplexa och svårtillämpade sekretessregelverket. Istället skulle en omvänd sekretesslogik mellan myndigheter, där presumtionen är offentlighet mellan dessa med skydd för enskilda vid särskilt skyddsvärda situationer, underlätta informationsutbytet. Det skulle ge bättre förutsättningar för myndigheterna att effektivt fullgöra sina uppdrag, inte minst kopplat till välfärdsbrottslighet och arbetet mot felaktiga utbetalningar.

Det krävs därtill en enhetlig och sammanhållen dataskyddsreglering mellan myndigheter. Pensionsmyndigheten anser att det behövs en harmonisering av myndigheters registerförfattningar, med bredare och likalydande ändamålsbestämmelser för samtliga myndigheter som bättre svarar mot kommande behov både på kort och lång sikt.

Avsaknad av uppgifter från andra aktörer

Även information och uppgifter från andra än myndigheter skulle underlätta i arbetet mot välfärdsbrottslighet. Information som kan vara av vikt är till exempel uppgifter om utlandsvistelse eller sammanboende. Regioner och hyresvärdar har begränsad respektive ingen skyldighet att lämna information till Pensionsmyndigheten vid en utredning. Det innebär att Pensionsmyndigheten i vissa fall inte får ta del av uppgifter som myndigheten är i behov av för att förhindra felaktiga utbetalningar.

Ekobrottsmyndigheten

Utredning och lagföring

Ekobrottsmyndigheten (EBM) prioriterar ärenden som rör brottslighet i välfärden. Arbetet med att ta fram ärenden sker både i den underrättelseverksamhet som bedrivs vid EBM och den som bedrivs inom ramen för myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet. Arbetet har lett till flera förundersökningar, åtal och fällande domar.

I slutet av februari 2026 väcktes det exempelvis åtal mot elva personer för grov ekonomisk brottslighet med koppling till vårdbolag i Västsverige. Brottsligheten hade gett upphov till stora vinster och det resulterade i yrkanden om förverkande av tillgångar till betydande värden, bl.a. fastigheter, exklusiva bilar och lyxvaror. I januari 2026 meddelade Högsta domstolen dom i målet "Tandvårdsbedrägerierna" där vägledande uttalanden gjordes om bokföring av brottsligt åtkomna medel. I det målet hade Försäkringskassan vilseletts att felaktigt betala ut tandvårdsbidrag för miljonbelopp till tandvårdsbolag i Stockholmstrakten. Under 2025 meddelades ytterligare ett antal domar, däribland en hovrättsdom rörande omfattande ekonomisk brottslighet med koppling till familjehem för ensamkommande flyktingbarn. Flera av de personer som utretts och lagförts förekom i den s.k. populationen.

EBM strävar efter att ta tillvara erfarenheter och kunskap som kommer från utredning och lagföring av välfärdsbrottslighet. Det kan handla om brottsmodus, sårbarheter i välfärdssystemen eller svagheter i regleringen av systemen som kan utnyttjas av

kriminella. Kunskapen läggs till grund för brottsförebyggande åtgärder och delas med andra myndigheter, regioner och kommuner, se mer nedan.

Arbetet med att förhindra återinträde

EBM arbetar aktivt med brottsförebyggande åtgärder som en central del av sitt grunduppdrag. Målet är att göra ekonomisk brottslighet svårare att begå, öka riskerna för upptäckt och minska lönsamheten. Arbetet sker huvudsakligen genom samverkan med andra statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv och organisationer som har möjlighet att genomföra konkreta brottsförebyggande åtgärder. En annan viktig del i myndighetens brottsförebyggande arbete är att sprida kunskap om utvecklingen av den grova ekonomiska brottsligheten inom välfärdssystemet såväl nationellt som regionalt.

Efterfrågan på EBM:s brottsförebyggande kompetens har fortsatt att öka kraftigt. Fler aktörer efterfrågar nu konkreta råd om hur man hindrar kriminella aktörer från att ta sig in i systemen – snarare än endast information om brottslighetens natur. Detta kräver prioriteringar av resurser, men ger samtidigt bättre förutsättningar för långsiktig samverkan och effektivt förebyggande arbete. Myndigheten har därför under senaste året stärkt sitt arbete genom mer systematiska prioriteringar och ökad samverkan, samtidigt som ny lagstiftning förbättrat möjligheterna till informationsdelning mellan myndigheter.

Samverkan med kommuner och regioner

EBM har fortsatt och fördjupat samarbetet med kommuner och regioner, särskilt inom områden där ekonomisk brottslighet utnyttjar sårbarheter i välfärdssystemet. Ett särskilt fokus har legat på att motverka att kriminella aktörer etablerar och driver stödboenden och hem för vård eller boende, HVB, enligt socialtjänstlagen.

EBMs brottsförebyggande kansli arbetar löpande och fördjupat med att erbjuda en systematisk regional samverkan utifrån den enskilda kommunen och regioners behov. Samverkan kan bestå av olika kunskapshöjande och stödjande åtgärder där en viktig del är att dela erfarenheter och kunskaper och sprida goda exempel vidare i form av effektiva brottsförebyggande metoder.

I den regionala samverkan med olika kommuner framlyfts ett behov av samordnat stöd från myndigheter och vi kan också konstatera att stödet är väldigt varierat beroende på den enskilda kommunens utmaningar.

Samverkan sker även genom medlems- och arbetsgivarorganisationen Sveriges kommuner och regioner, SKR, där alla Sveriges kommuner och regioner är medlemmar. EBM deltog exempelvis på SKR:s årliga konferens "Att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet" med att föreläsa om vikten av att ha god kännedom om vilka bolag eller underleverantörer som kommuner och regioner gör affärer med. På konferensen deltog 480 representanter från Sveriges kommuner och regioner.

Inom hälso- och sjukvården har flera regioner nu inrättat särskilda funktioner mot välfärdsbrott, och EBM:s stöd har gått från generell medvetenhetsskapande till mer specifika råd kring upphandling och uppföljning.

EBM har under de senaste åren lett ett uppdrag inom initiativet Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter (MUR) med syfte att förhindra att kriminella startar och bedriver HVB-verksamhet. Tillsammans med andra myndigheter, kommuner och branschorganisationer har sårbarheter i kontrollsystemen kartlagts, bristande information för relevanta kontroller identifierats samt möjligheter att använda uteslutningsgrunder och avtalsklausuler för att utesluta oseriösa aktörer undersökts. En slutrapport från uppdraget har tagits fram där slutsatserna kommer kommuniceras och spridas under året.

Ett resultat av den långvariga samverkan i såväl i det brottsförebyggande arbetet som i underrättelseverksamheten är allt fler anmälda brottsärenden från regionerna där vårdbolag används som brottsverktyg.

Eftersom länsstyrelserna har i uppdrag att stödja den regionala samordningen av det brottsförebyggande arbetet har EBM mer systematiskt arbetat med att utveckla samverkan med de olika länsstyrelserna för att mer strukturerat ut till Sveriges alla kommuner.

Samverkan med myndigheter och andra aktörer

Samverkan med Migrationsverket har fortsatt och syftar bl.a. till att öka myndighetens förmåga att identifiera indikationer på ekonomisk brottslighet med utgångspunkt i myndighetens prövningsverksamhet. Då Migrationsverket utreder ansökningar som rör utländsk arbetskraft och identiteter är de en central grindvaktmyndighet i syfte att förebygga, identifiera och förhindra identitetsmissbruk, välfärdsbrott, arbetslivskriminalitet och därmed förenlig ekonomisk brottslighet.

EBMs arbete tillsammans med Arbetsförmedlingen har utvecklats, med särskilt fokus på att stärka samverkan mellan myndigheterna för att förebygga, upptäcka och avbryta ekonomisk brottslighet inom Arbetsförmedlingens stöd till enskilda, "Rusta och matcha". Arbetet innebär att löpande stödja Arbetsförmedlingen i deras kontroller och att dela relevant kunskap, så att myndigheten får bättre förutsättningar att identifiera och stoppa oseriösa aktörer innan de utnyttjar offentligt finansierade system.

Vidare sker samverkan med Upphandlingsmyndigheten som i december fick i uppdrag tillsammans med EBM att stödja kommunerna i deras arbete med att motverka arbetslivskriminalitet och brottslighet i välfärden.

EBM har fortsatt stötta Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i flera regeringsuppdrag, bland annat i uppdraget stärkt tillsyn av stödboenden och hem för vård eller boende, HVB, för barn och unga, crime proofing av regelverk samt kunskapshöjande insatser. Arbetet har involverat kompetens från hela myndigheten och skett i nära samverkan med bl.a. Polismyndigheten och Skatteverket.

Fokus i det brottsförebyggande arbetet mot externa aktörer (kommuner, regioner, myndigheter m fl) har gradvis flyttats från att skapa medvetenhet om ekonomisk brottslighet i välfärdssektorn till konkret stöd i upphandling, avtalsuppföljning och kontroll av tillståndsprocesser.

En annan viktig pågående samverkan är med olika branschorganisationer. Exempelvis pågår samverkan med assistansbranschen genom Vårdföretagarna och Intresseorganisationen för assistansberättigade (IfA) med syfte att tillsammans skapa en större gemensam förståelse för hur assistansverksamhet används för att begå ekonomisk brottslighet och tillsammans identifiera åtgärder för att motverka detta.

Kartläggning och analys

EBM deltar med en analysresurs i den verksamhet som skett i regeringsuppdraget Kraftsamla inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.

Inom regeringsuppdraget har EBM tagit initiativet till att bilda en arbetsgrupp vars fokus är särskilt komplexa ärenden för att genom administrativa åtgärder alternativt utredning och lagföring stoppa felaktiga utbetalningar och förhindra organiserad brottslighets fortsatta närvaro på välfärdsområdet. Arbetsgruppens fokus kan komma att skifta över tid. EBM har tillfört en resurs till arbetsgruppen. EBM avser att bidra med sin analysresurs i det kommande analysarbetet inom regeringsuppdraget.

Myndigheternas samlade resultat och slutsats

Samlade resultat

Tabell 8 Status och resultat för de handläggande myndigheterna

Myndighet	Aktiva operativa ärenden	Antal avslut utan åtgärd	Antal avslut med åtgärd	Brottsanmälningar	Felaktiga utbetalningar	Besparingsbelopp
Arbetsförmedlingen	115	322	70	1	4,7 mkr	
Försäkringskassan	2 208	813	49	31	3 mkr	2 mkr
Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	31		1			
Pensionsmyndigheten	176	71	3		7170 kr	

Slutsats

Vi är fortfarande i ett tidigt skede i arbetet med att genomföra kontroller och analyser, samtidigt som vi kan konstatera att vi redan fått viktiga insikter och ökad kunskap. Erfarenheterna från uppdraget visar att de arbetssätt som utvecklats inom ramen för uppdraget har betydelse för hela välfärdssystemet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av överdirektör Maria Rydbeck, avdelningschef Stefan Forsberg och verksamhetsutvecklare Christina Waldhagen, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Christina Waldhagen